

VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES BETREFFENDE DE REGIONALISERING EN COMMUNAUTARISERING
VAN HET WETENSCHAPSBELEID

VRWE - R/ADV - 007

20-10-1988

411.1006

VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

Advies betreffende de regionalisering en communautarisering van het wetenschapsbeleid

1. Dit advies is de neerslag van besprekingen in de Raad en zijn Commissie Wetenschapsbeleid sinds de adviesvraag van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve dd. 24.05.88

De Raad heeft zich niet louter beperkt tot de bepalingen zoals die terzake kunnen blijken uit de wet van 08.08.88. Hij meent eerder de nadruk te moeten leggen op de algemene beginselen die bij de concrete uitvoering van de federalisering en de communautarisering van het wetenschapsbeleid dienen gevolgd te worden. Op deze wijze poogt de Raad de mogelijke onduidelijkheden die uit de toepassing van de wet van 08.08.88 kunnen voortspruiten, op te vangen.

De Raad neemt zich voor in een later advies voorstellen te formuleren m.b.t. de concrete uitbouw van het wetenschapsbeleid in Vlaanderen.

2. De Raad kan zich in ruime mate akkoord verklaren met de algemene standpunten die inzake de federalisering van het wetenschapsbeleid werden ingenomen door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.
3. Wat de overdracht van bevoegdheden en middelen inzake wetenschapsbeleid aan de Gemeenschappen en Gewesten betreft, moeten volgende beginselen worden gehanteerd.

- Gezien de eigenheid van de economische, technologische en sociale ontwikkelingen in de onderscheiden deelgebieden, is de Raad van oordeel dat de bevoegdheden inzake wetenschapsbeleid in één stap en maximaal, in pakketten waarvoor zij de volledige verantwoordelijkheid opnemen, dienen overgedragen te worden aan Gemeenschappen en Gewesten. Deze maximale overdracht veronderstelt het tot stand brengen van een directe operationele samenwerking in nationaal en internationaal verband, waartoe de Gemeenschappen en Gewesten zich verbinden op grond van hun financiële verantwoordelijkheid en eigen prioriteiten.

Wat de middelen inzake wetenschapsbeleid betreft is de Raad van oordeel dat deze zo snel mogelijk en integraal dienen te worden overgedragen aan de Gemeenschappen en Gewesten.

- De Raad benadrukt ten stelligste dat de over te hevelen middelen inzake wetenschapsbeleid globaal deze bestemming moeten behouden. De beslissing over de aanwending van deze middelen kan uitsluitend aan organen worden toevertrouwd die door de Vlaamse Gemeenschap hiervoor gemandateerd zijn.

Hierbij dient eveneens te worden gewaarborgd dat de onderscheiden functies van het wetenschapsbeleid op een volwaardige wijze verzekerd blijven.

- De Raad pleit voor een zo duidelijk mogelijke aflijning van de bevoegdheden van de respectievelijke beleidsniveau's. De Raad stelt nochtans vast dat de wet van 08.08.88 het principe van de concurrerende bevoegdheden voorziet. In deze omstandigheden wenst de Raad nogmaals het belang te onderstrepen van bovenvermelde operationele samenwerkingsverbanden. In elk geval dienen aangepaste procedures te worden voorzien voor het oplossen van mogelijke betwistingen.
  - Bij de overheveling van bevoegdheden moeten meteen operationele overlegorganen worden geschapen om een soepele samenwerking tussen universiteiten, industriëen en maatschappelijke groepen, over de grenzen van de Gemeenschappen en Gewesten heen, mogelijk te maken. In die zin bepleit de Raad dan ook dat de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid zou samengesteld worden uit een Vlaamse en een Franstalige kamer, aangevuld met nationaal aangeduide leden. De V.R.W.B. zou functioneren als Vlaamse kamer van de N.R.W.B.
  - M.b.t. de uitoefening van de bevoegdheden inzake wetenschapsbeleid dient ervoor gezorgd dat de voorziening van financiële middelen in de financieringswet de noodzakelijke middelen bevat die de Gemeenschappen en Gewesten moeten toelaten hun verantwoordelijkheid inzake wetenschapsbeleid op te nemen. Voor zover als technisch mogelijk dienen lopende programma's met middelen en verbintenissen eveneens te worden overgedragen.
4. Het fundamenteel onderzoek wordt in België hoofdzakelijk uitgevoerd aan de universitaire instellingen. De bevoegdheid inzake onderwijs met inbegrip van het universitair onderwijs wordt volledig naar de Gemeenschappen overgedragen. Derhalve is het noodzakelijk dat teneinde de bevoegdheden inzake universitair onderwijs volledig te kunnen uitoefenen alle middelen voor wetenschappelijk onderzoek, zowel fundamenteel als toegepast, met een universitaire component overgedragen worden naar de bevoegdheid van de Gemeenschappen en Gewesten.

De overdracht van deze financiële middelen dient te gebeuren volgens aangepaste mechanismen te voorzien in de financieringswet aansluitend bij de wet van 08.08.88.

5. Wat het onderzoek met een economische component betreft dient de Staatshervorming van 1980 volledig te worden uitgevoerd en vervolledigd met de bepalingen die in de wet van 08.08.1988 vervat zijn. Dit houdt in dat de totaliteit van de desbetreffende middelen aan de Gewesten worden toevertrouwd.
6. De middelen voor financiering van wetenschappelijk onderzoek in de landbouw, de volksgezondheid e.a. over die materies die tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten behoren, moeten integraal worden overgedragen.
7. Alle middelen die aangewend worden voor specifieke impulsen aan het wetenschappelijk onderzoek (impulsprogramma's, geconcentreerde onderzoeksacties, USAPS's, deelname aan internationale programma's, ...), dienen volledig te worden overgeheveld. De lopende initiatieven moeten worden verdergezet.
8. Bij de overdracht van verdelingsfondsen van onderzoek (zoals N.F.W.O., IWONL,...) dienen de Gemeenschappen en Gewesten te bepalen hoe en in welke mate zij deze organen in onderling akkoord behouden of de werkingsmodaliteiten wijzigen. Essentieel is dat de beslissingsautonomie t.o.v. de politieke autoriteit wordt gevrijwaard.
9. Wat de bestaande Wetenschappelijke Instellingen van de Staat betreft (zowel Instellingen opgericht volgens het KB van 21.04.1965, als Openbare Instellingen en Instellingen van Openbaar Nut met een wetenschappelijke opdracht), dient geval per geval te worden onderzocht op welke wijze de Gemeenschappen en Gewesten aan het beheer en beleid van deze instellingen kunnen deelnemen.

De Raad is van oordeel dat van de federalisering gebruik dient te worden gemaakt om een fundamentele evaluatie door te voeren van alle bestaande instellingen en van hun eventuele herstructurering of concentratie.

10. Wat de universitaire ontwikkelingssamenwerking betreft, treedt de Raad globaliter het standpunt van de Vl.I.R. bij.

De Raad is van oordeel dat :

- alle uitgaven voor vorming, onderwijs en universitair onderzoek budgettair gegroepeerd en a priori verdeeld moeten worden, conform aan de principes die zullen voorzien worden in de financieringswet.
- elke Gemeenschap of Gewest duidelijk eigen accenten moet kunnen leggen in de universitaire ontwikkelingssamenwerking, zowel naar inhoud als naar vorm en de wijze waarop ze wordt uitgevoerd.

11. Bij de uitvoering van de Staatshervorming moet er uiteraard over gewaakt worden dat de continuïteit van het wetenschapsbeleid niet in het gedrang wordt gebracht. De overdracht van bevoegdheden moet gepaard gaan met de gelijktijdige overdracht van middelen en instrumenten om de bevoegdheden te kunnen uitoefenen.

Met grote aandrang wordt ervoor gepleit snel, op het administratief niveau een beperkte doch slagkrachtige cel voor Wetenschapsbeleid uit te bouwen, als opvangs- en deskundige evaluatiestructuur voor over te nemen functies van Wetenschapsbeleid, en dit met inbegrip van een informatie- en liaisonbureau voor samenwerking met de andere Gewesten, Gemeenschappen en de nationale en internationale instanties. De selectie voor deze functies moet op een rigoureuze kwaliteitsbasis gebeuren. In het belang van de Vlaamse Gemeenschap dient politisering van deze kwaliteitsadministratie te worden vermeden en moet er tevens worden over gewaakt dat deze essentiële functies niet in hoofdzaak zouden worden gelocaliseerd in ministriële kabinetten.

Dr. Jan BONAMIE
Secretaris V.R.W.B.

Prof. Dr. Th. PEETERS
Voorzitter V.R.W.B.

20.10.1988